

Рекомендації для написання вступного есе

Есе — це не тест і не перевірка. Це запрошення: зупинитися і подивитися на себе.

Поміркувати — як ви прийшли туди, де є зараз. Що формувало ваш стиль управління, лідерства, прийняття рішень. І — яким ви хочете бути далі.

Ми читаємо ці тексти, щоб краще зрозуміти: – ваш контекст,
– вашу управлінську оптику,
– вашу відкритість до змін.

Це початок діалогу, з якого стартує навчальний шлях.

Про що писати?

Залежно від програми, на яку ви подаєтеся, у вас буде своя тема:

Presidents' MBA

«Моя роль у моєму бізнесі: вчора, сьогодні, завтра»

Запитання, які можуть вас зорієнтувати:

- Як народився ваш бізнес? Що було в його основі?
- Як змінювалась ваша роль у компанії?
- Що для вас означає «вплив» і як ви хочете його розширити?
- Як виглядає для вас якісно інший рівень управління?
- Яким ви бачите майбутнє — бізнесу, себе, світу?

Executive MBA

«Я і моя компанія: наші стратегії розвитку»

Подумайте:

- Які виклики сьогодення змінюють вас як управлінця?
- Як трансформується ваша компанія — і чому?
- Яких компетенцій потребує майбутнє?
- Яким ви бачите себе — як стратегічного лідера?
- У чому саме вам важливо зараз зростати?

Формат

- Обсяг: 2–3 сторінки
- Шрифт: Verdana 11, міжрядковий інтервал: 1,5
- Мова: українська

Як підійти до написання?

Це може бути не так просто, адже доведеться звернутись до себе і порефлексувати. Тому дозвольте собі зупинитися, помовчати, почати з простого. Якщо вам у цьому допомагають інструменти на кшталт GPT — це також можливо. Головне, щоб думки залишалися вашими.

Важливо не отримати "готовий текст", а пройти шлях осмислення.

Деякі поради можуть допомогти:

Техніки, з яких зручно почати:

- Історія зміни — момент, коли щось змінилось у вас як керівникові.
- "Я — це..." — опишіть себе у кількох твердженнях.
- Майбутнє як старт — уявіть себе через 10 років і подумайте, як ви туди дійшли.
- Метод 5 «Чому» — повторюйте запитання "чому?" до кожної вашої відповіді, поки не дістанетесь глибинного сенсу.

Якщо ви користуєтесь AI для написання есе

Це нормально — шукати підтримку в складному завданні, яке потребує глибокого осмислення. Якщо вам допомагає AI інструмент, він може стати цінним співрозмовником. Але є тонка межа між тим, щоб думати разом — і дозволити інструменту думати замість вас.

Ось кілька порад, як зберегти в тексті себе:

Почніть із власної відповіді

Перш ніж просити інструмент щось написати — дайте свою первинну відповідь, навіть якщо вона буде сирою, недосконалою. Саме на неї варто спиратись у подальших уточненнях.

Користуйтесь AI як співрозмовником

Найкраще працює, коли ви кажете:

- "Допоможи мені зрозуміти, чому ця тема мене зачіпає"
- "Спробуй сформулювати це інакше, але збережи мою ідею"
- "Запитай мене, що я маю на увазі тут"

І найгірше — коли ви просто даєте тему і копіюєте відповідь. Це не про мислення, це — делегування досвіду. А ми ж хочемо побачити саме вас.

Поставте собі три контрольні питання

Коли есе майже готове, запитайте себе:

1. Я справді думаю так, як тут написано?
2. Чи зможу я пояснити, чому саме ці думки для мене важливі?
3. Чи є в цьому тексті хоча б один несподіваний для мене поворот?

Якщо хоча б одне "ні" — спробуйте додати туди себе ще трохи.

Залиште звучання живого тексту

AI інструменти дуже часто прагнуть "відполірувати" текст — зробити його гладеньким, правильним, логічним. Але живий текст не завжди ідеальний. У ньому можуть бути незгладжені емоції, сумніви, коливання.

Це — нормально. І цінно. Не викидайте їх.

Довіряйте не лише розуму, а й інтуїції

Навіть якщо AI запропонував "ідеальну" фразу, але вам у ній щось не відгукується — не залишайте її. Есе — це не корпоративний звіт. Це розмова. І вона має звучати вашим голосом.

Що ми хочемо побачити?

Ми не перевіряємо знання "правильних відповідей". Натомість звертаємо увагу на:

- глибину осмислення;
- ясність мислення;
- відкритість до запитань;
- здатність бачити себе і бізнес у розвитку.

І наостанок

Найсильніші тексти — не ті, що "ідеальні", а ті, що живі. Напишіть так, щоби самому(ій) було цікаво перечитати цей текст через рік. Це буде не просто вступне есе — а перша сторінка вашого наступного етапу.

Приклад есе

Тарас Прохасько – фрагмент книги "Одної і тої самої"

Відсутність справжніх прагнень унеможливлює стратегію, ставлячи тактику на перше місце у єрархії мудрості.

Власне, ті прадавні часи запам'яталися як справжня потреба – спокій, зелень, осмислена праця з рослинами і тваринами заради достатку їжі, яка – як настоянка – насичена працею, безпекою, впевненістю, вірою, порядністю, радістю, веселощами і сенсом.

Пам'ять про ті нереальні часи постійно залишається загальною дитячою казкою, фрагменти якої намагаємося хоч частково, хоч іноді відтворити у кожному персональному образі рідного краю. Ця спільна архаїчна пам'ять нищить можливість спільноти, бо плекає надію на самодостатність. Але не християнську, а поганську.

Позбавлену стратегії, але переповнену особливою домовленістю, яка тримається на єдиному правилі – у будь-який момент правила можуть бути зміненими без попередження.

Нормальна логіка моментного бою. Командири десь дуже далеко. Їхні інструкції не мають нічого спільного із ситуацією, в яку ти потрапив. Твое бачення зведене до мінімуму – інструкція, яка не відповідає тому, що відбувається, ландшафт, на якому нічого неможливо вирізнити, чомусь лише десята частина обов'язкового згідно з доктриною набору патронів, десь поруч такі самі хлопці, які хочуть тебе вбити, а з іншими ви готові помінятися своєю смертю, такі вони свої, і знання того, що це кінець, і переконаність в тому, що не можна, щоби був кінець.

Цілком універсальні речі. Але у цьому моментальному бою ти ще знаєш і те, що все це тільки тому, що ти по-рослинному переконаний у непомильності того, ким ти є, з якого ти наскрізного отвору. І це чомусь тебе обходить.

Ти починаєш нарешті розуміти голос крові. Відразу все фокусується у кадрі, який захоплює стандартні обов'язкові речі: і відсутність стратегії, і брак патронів, і дурнуваті інструкції неіснуючого штабу, і хіть таких самих хлопців з іншого боку до того, що є твоїм життям, і найкращість тих, хто з твого боку, і навіть те, що ти не можеш не вмерти, але мусиш вижити.

Коли виявилось, що наше місце надто привабливе, що заки ми нічого більше не хотіли, воно вабило багатьох інших, котрі не вважали за потрібне на нас зважати, ми почали відбиватися. Відбиватися заради втраченої ідилії.

Простір між опуклостями не перестав бути менше вигнутим. Тактика не переросла у стратегію. Постійна оборона не породжує власних бажань, які б виходили за межі бажання спокою. Єдине правило долі далі залишається єдиним.

Сенс українського двовір'я полягає не в тому, що християнство і поганство – взаємовиключні віри – перебувають у постійному конфлікті й запереченні однієї іншою, а у їх цілковитому переплетенні і мирному співіснуванні.

У національній свідомості вони швидше допомагають одна одній. Розділивши між собою методи і способи, які більше пасують, вони роблять спільну роботу, по-своєму опікуючись людиною. Відповідно, людина повинна спілкуватися з кожною з цих сил так, як вони того прагнуть.

Як з татом і мамою, яких однаково любиш, які творять єдність сім'ї, залишаючись все ж при цьому татом чи мамою. При всій повазі і довірі татові не варто знати того, що можеш сказати мамі, або навпаки.

Від довір'я – наша тотальна роздвоєність. Коли кожен з нас однаково чесно може перебувати у зовсім протилежних ролях, перевтілюючись настільки, що цілком не пам'ятає про себе іншого. Або принаймні є впевненим, що насправді неможливо жити, якщо триматися лише чогось одного. Нема кодексу, який не можна порушувати. Більше того, своїми заборонами кодекси якраз перші повідомляють про те, що щось таке існує.

Суттєвою рисою нашого двовір'я стала та особливість давнього українського поганства, що у нас ще тоді не було сформовано справжнього політеїстичного олімпу.

Не було єрархії як такої. Не було потужних богів, які б цілковито відповідали за якісь окремі сфери життя.

Українське поганство – це безліч угруповань духів, які розділили між собою всю територію. Всесильні на своїм куснику землі, вони не потікаються на територію інших банд. Такий собі паритет. Вони не є однозначно поганими, не є і дуже добрими. Все залежить від настрою, від того, як зумієш їм сподобатися. Хоча і домовленість з ними ще нічого не означає, бо їм дуже легко змінити свою думку. Їх ніщо ні до чого не зобов'язує.

От у них ніякого кодексу точно нема. І якщо Божа кара десь далеко, якщо вона до кінця не знана, то розправи духів – вже і тепер. Якщо Божа мета

світла, але погано зрозуміла, то духи живуть поруч і бажання їх цілком природні.

Все життя в Україні – це співіснування з різними категоріями духів, яке християнську практику перетворює або у набір обрядів, за якими стоїть все те ж двовір'я, або від відчайдушну спробу особистої втечі до тієї свяченої води, якої духи все ще бояться. Давнє і вкорінене двовір'я, яке вбудувалося у генетичний код, стало основною причиною неспроможності впродовж століть створити власну державу.

Це саме двовір'я, ще й виплекане досвідом бездержавності, може бути чудовим поясненням всього того, що відбувається у новій українській державі, в якій всі атрибути християнства як системи пронизані правилами співжиття з духами.

Фактично ми живемо у країні, де рівень громадянського життя зупинився на стадії бандитизму. Банда – найвластивіша нам форма спільноти. Банда ще передбачає певну єдність інтересів. Вона є практично необхідною для кожного з нас, бо покладатися на щось інше у світі, який є сукупністю ворогуючих банд, неможливо.

Твої або від дуже ризикованих комбінацій з подвійною грою. Бувають ще випадки, коли ти починаєш воювати сам. Але вижити у такій ситуації можливо тільки тоді, коли те, чим ти займаєшся, не викликає жодного інтересу ніякої банди. Це означає, що твоя діяльність є безпечною для банд, ти нічого не можеш насправді зіпсувати у їхній системі.

Україна – це відьомський край. У світі зі злими духами тільки відьми можуть залагодити якісь конфлікти. Відьми дуже потрібні, а тому їх так багато. Відьми мають справжній авторитет. До відьом приходять і ті, хто хоче комусь вчинити щось радикальне, – хоча би провчити чи спинити, – і ті, на кого почали діяти чари, що потребують порятунку. Це все щось значно ближче, ніж очікування Божої справедливості.

Цікаво, що у відьом, які можуть так багато, нема виразних власних потреб та інтересів, вони не мають якихось масштабних планів. Відчуття власної сили,

переконаність у своїм значенні вже є достатньою винагородою і метою. Далі їм потрібно тільки гратися.

Чистий спорт. Ще і ще раз торкатися до грізних сил, випробовувати різні модифікації старих надійних прийомів, вступати у захоплюючий поєдинок з майстерністю іншої відьми. Вони знають, що так було, є і буде. Що нічого у світі не зміниш і нічого не вигадаєш.

Треба вміти дати собі раду саме сьогодні і саме з цим. Власні переконання відьми передають своїм клієнтам.

Їм стає простіше піти до чарівниці, ніж самому пояснити свої біди і довго та невідступно працювати над собою. Психологія відьомства розширюється далеко за межі прийому у відьми, поширюючись на всі галузі суспільного життя. І навіть на трактування національної історії. Власна відповідальність за всі поразки і біди стає меншою, коли знаєш, що у всьому винні тільки ті інші, які проти тебе. В українській історії домінує культ кривд. Про власну вину говориться мало. А коли говориться, то так, як вину усвідомлюють діти, по-справжньому не вірячи в неї, не бачачи зв'язку між виною і кривдою. А двовір'я вину взагалі робить чимось незрозумілим.

Відповідальність полягає тільки в тому, щоби завжди бути готовим до якоїсь карі і пережити її з мінімальними втратами.

Нашим головним персональним ворогом завжди є закон. По-перше, він на цій території завжди був ворожим. По-друге, двовір'я не дає нам по-справжньому повірити у доречність закону. Принаймні спокійно дозволяє робити винятки для себе.

Тому нашою головною життєвою стратегією є систематичне порушення закону.

Коли закони були писані окупантами, вважалось, що порушення закону – це героїчна визвольна боротьба. Коли ж вони писалися своїми, ми за звичкою не могли сприймати їх як щось більше, ніж нереальні декларації.

Щодо теперішнього законодавства, то ми знаємо, що їх вигадає одна банда, щоби побороти іншу. А тому наші потреби воно ніяк не може враховувати.

Особливістю цієї держави є те, що вона не вимагає дотримуватися законів. Порушуючи їх сама, вона не має амбіцій не давати цього робити своїм громадянам.

У цьому її незаперечна м'якість і демократичність. Тотальне порушення закону є навіть тим фундаментом, на якому тримається цілість цієї держави. Українські закони зроблені так, що дотримуватися їх неможливо. Крім всього іншого ще й тому, що вони суперечать один одному. Тому українське життя тримається не на законі, а на правилах. Головним з них є те, що порушувати закони можна, що всі порушують. А тому не можна перешкоджати іншим порушувати закон.

Звідси виходять всі інші правила, які є результатом всіляких домовленостей. Щоби нормально існувати, треба знати правила, а не закони. І ще дуже важливо уміти порушувати закон настільки, наскільки реальною є твоя сила. Власне тому такими потрібними є банди і відьми.

Українська карна система побудована так, що бути трошки злочинцем змушений кожен, хто щось робить. Про це добре знають і оточення, і відповідні державні служби.

Ніхто тебе ні в чому не винить. Але ти повинен усвідомлювати, що всі твої злочини раптом виринуть, якщо ти порушиш правила домовленості. Тоді ти будеш покараний так строго, як цього вимагає закон. І навіть більше. Ще одне правило – знати, що між безкарністю і розправою переважно не буває проміжних сходинок. 5 Так було ще з часів Руської правди. Безліч злочинів різної важкості були віддані на розсуд сторін. Складна система розрахунків дозволяла оцінити кожне порушення у грошовому вимірі. За кожне конкретне вбивство можна було відповісти сріблом. У нас знали, що це краще, ніж карати на смерть, якщо вже одна смерть сталася.

Але були злочини небезпечні для системи. За них передбачалося так зване розграбування. Воно поширювалося не тільки на все майно, а й на дітей і жінок відступника.

Прадавній постулат про загальну вину громади ніколи не вивірювався із

судочинства у цій країні. Тому нас не дивували ні забори заручників, ні спалені села, ні вивезення всього населення з партизанських районів.

Нас не дуже дивує, коли через борги кількох помешкань від електрики відключають цілий великий будинок.